

I.E.S. RAMÓN CABANILLAS - CAMBADOS

CURSO 2022 – 2023

**PROGRAMACIÓN DE
EDUCACIÓN FÍSICA**

LOMCE

Cursos 2ºESO e 4ºESO

PROFESORES:

Roberto Faya Cerqueiro (2º ESO).

Beatriz Sampedro Ferreiro (4º ESO e xefatura de departamento)

Táboa de Contidos

1 - Introducción.....	3
2 - Contextualización.....	4
3 - Contribución á adquisición de competencias clave.....	4
4 - Obxectivos xerais de etapa.....	7
5 - Contidos e criterios de avaliación.....	9
5.1 - 2º ESO.....	9
5.2 - 4º ESO.....	11
6 - Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable: temporalización, grao mínimo de consecución, procedementos e instrumentos.....	13
6.1 - 2º ESO.....	13
6.2 - 4º ESO.....	18
7 - Tratamento dos temas transversais.....	22
7.1 - Saúde, calidade de vida e educación sexual.....	22
7.2 - A educación para a igualdade entre os sexos.....	23
7.3 - A educación do consumidor.....	23
7.4 - A educación ambiental.....	24
7.5 - A educación para a paz e a educación moral e cívica.....	24
7.6 - A educación vial.....	25
7.7 - A educación para o lecer.....	25
8 - Aportacións ao plan Lector e ao plan TIC.....	26
8.1 - Adaptación e contribución do dpto. ó plan lector.....	26
8.2 - Plan de integración das TIC.....	26
9 - Metodoloxía.....	27
9.1 - Metodoloxía básica.....	27
9.2 - Actividades nas que nos basearemos.....	28
9.3 - Recursos e materiais didácticos.....	28
9.4 - Estrutura das sesións.....	29
9.5 - Alumnos con necesidades específicas de apoio educativos.....	30
9.6 - Normativa de asistencia e participación do alumnado.....	30
9.7 - Normativa básica de equipamento persoal do alumnado.....	31
10 - Avaliación, calificación e promoción.....	31
10.1 - Procedementos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica.....	34
10.2 - Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente.....	35
10.3 - Avaliación inicial.....	36
11 - Proposta de actividades complementarias e extraescolares.....	36
12 - Anexos.....	37
12.1 - Modelo de fichas de seguimento de estándares a través da observación da práctica diaria....	
12.2 - Modelo de ficha de toma de datos da sesión.....	

1 - Introducción

A sociedade actual é consciente da necesidade de incorporar á cultura e á educación básica aqueles aspectos relacionados co corpo e a súa actividade motriz, que contribúen ao desenvolvemento persoal e a unha mellor calidade de vida. En relación con iso existe unha demanda social de educación no coidado do corpo e a saúde, da mellora da imaxe corporal e a forma física, e da utilización construtiva do tempo libre a través de actividades recreativas e deportivas.

Respondendo a esta demanda, a área de E.F. oriéntase cara ao desenvolvemento da competencia motriz, entendida esta como un conxunto de coñecementos, procedementos, actitudes e emocións que interveñen nas múltiples interaccións que realiza unha persoa co seu medio e coas demais, e que permite superar os problemas motores da vida cotiá. Igualmente, ten como fin estratéxico introducir ao alumnado na práctica de actividades físicodeportivas e artístico-expresivas, nas que poida manter un papel de practicante activo ao longo da súa vida, tendo en conta as novas formas de prácticas motrices que xorden na sociedade actual.

Se analizamos a evolución histórica das propostas curriculares das distintas leis educativas vemos que se superou unha visión tradicional centrada en contidos temáticos, progresando cara a unha visión máis ampla, centrada no alumno, nun primeiro momento a través dos obxectivos e na actualidade grazas á educación baseada en competencias. Dicho proceso de ensino competencial debe abordarse desde todas as áreas do coñecemento, entre elas a EDUCACIÓN FÍSICA.

Debido ao proceso de implantación da LOMLOE en 1º ESO, 3º ESO e 1º BACH, esta programación se aplicará unicamente en 2º ESO e 4º ESO.

Esta proposta curricular apóiase nunha BASE LEGAL ampla: O deseño da mesma parte das finalidades educativas que a LOMCE 8/2013 (que modifica a LOE 2/2006), a través do R.D. 1105/2014, contextualiza nos Obxectivos Xerais de Etapa e dos elementos prescriptivos para a materia establecidos no D. 86/2015 polo que se establece o currículo de ESO e BAC na Comunidade Autónoma de Galicia: criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e contidos; a través dos cales contribuímos ao desenvolvemento das competencias crave e en consecuencia á educación integral do noso alumnado, tal e como se indica na Orde ECD 65/2015 onde se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación.

Tomaremos como referencia para desenvolver os diferentes elementos que compoñen esta programación, ademais dos citados anteriormente: a Resolución do 27 de Xullo de 2015, na que se ditan instrucións para a implantación do currículo de Secundaria, a través da Orde do 4 de abril de 2016 (DOG. 19 de abril de 2016).

Esta Programación Didáctica responde á necesidade de planificar a acción educativa para por unha banda cumprir cos aspectos de carácter prescriptivo e por outra axustar a intervención ás necesidades específicas dunha realidade educativa concreta, buscando así a eficacia do noso traballo docente e a significatividade na aprendizaxe dos alumnos. Debemos destacar que a programación que aquí se expón, é un documento excepcional derivado deste proceso selectivo, que en resposta ás bases dá a súa convocatoria sitúase a cabalo entre a Programación Xeral Anual (2º nivel de concreción curricular) e a Programación de Aula (4º nivel de concreción curricular).

2 - Contextualización

A programación que aquí se expón está contextualizada tomando como referencia o IES Ramón Cabanillas: Centro de ensino Secundaria, Bachillerato e Ciclo Superior situado no concello pontevedrés de Cambados, concello rural de unos 13.000 habitantes, situado a 28 km da capital de provincia.

O Concello de Cambados ten una oferta deportiva ampla, destacando deportes como o voleibol, o piragüismo, o baloncesto, o tenis mesa e o fútbol, entre outros. Esta variedade de deporte extraescolar e instalacións deportivas ás que teñen acceso os alumnos é un dos factores tidos en conta á hora de seleccionar os contidos educativos, coa intención de xerar un hábito que poida ter continuidade ao longo das súas vidas fora do contexto educativos.

O instituto Ramón Cabanillas están adscritos alumnos da zona do concello de Cambados, Tragove, Corbillón, San Tomé... pero tamén de outros concellos próximos (especialmente Barrantes e Meis). O alumnado pertence a familias de todo tipo e condición. Por elo, no ámbito cultural, económico e social é un centro moi heteroxéneo, pero a convivencia entre os alumnos, en xeral, é boa.

No centro están escolarizados 227 alumnos en ESO e 165 en Bachillerato, e se imparte tamén un Ciclo Formativo superior de Vitivinicultura. Os alumnos de Educación Física están distribuídos da seguinte maneira:

Grupo	2ºA	2ºB	2ºC	4ºA	4ºB
Nº alumnos	23	22	24	26	27

O departamento de Educación Física está composto polos seguintes profesores:

- Roberto Faya Cerqueiro
- Beatriz Sampedro Ferreiro, quen asume a Xefatura de Departamento

As reunións de departamento fixéronse para os xoves as 11:20.

A distribución dos grupos entre os profesores do Departamento é:

- Roberto Faya Cerqueiro: Imparte 12h. de Educación Física en 1ºESO A, B, C e 2ºESOA,B,C; e ten como afín 8h de Bioloxía en 1ºESO A, B.
- Beatriz Sampedro Ferreiro: Imparte 17h. de Educación Física en 3ºESO A, B; 4ºESO A, B e 1ºBAC A, B, C. Asume ademáis a titoría de 1ºBAC-A

3 - Contribución á adquisición de competencias clave

A materia de educación física contribúe de xeito directo e claro á consecución de dúas competencias clave:

- **Competencia social e cívica (CSC)**

Desde o punto de vista da educación física a competencia social e cidadá incorpora a capacidade de establecer dinámicas persoais e grupais a través do propio corpo, en situacións de cooperación e de oposición, preservando e fomentando os valores deportivos máis esenciais, que comportan a posta

en práctica dun proxecto en común e a aceptación de regras e normas establecidas polo grupo na práctica de xogos ou deportes, así como o respecto aos materiais, ao contorno e ás persoas participantes. As habilidades asociadas á interacción con outras compañeiras e compañeiros implican, xa que logo, a integración de diferentes saberes (sociais e deportivos) que permiten establecer relacións construtivas e facilitan a integración do alumnado na sociedade e/ou no grupo.

- **Competencia de conciencia e expresións culturais (CCEC)**

O deporte é o resultado dun proceso histórico e cultural. Os códigos, interpretacións e significados que xerou esta evolución poden ser moi diverxentes entre si. Por iso, propónse unha educación física que ten en conta o espazo social en que se desenvolve e que ten como norte formar un alumnado activo, capaz de analizar con espírito crítico o conxunto de espectáculos, manifestacións, valores e actitudes que xiran arredor do deporte e da súa actualidade, seleccionando a información recibida e procesándoa, obtendo conclusións a partir da realización de análises persoais e achegándoo a unha cultura deportiva na cal o deporte estea ao servizo do ser humano e no que palabras como satisfacción, autonomía, confianza, esforzo, axuda ou traballo en equipo sexan un referente que se vaia seguir. Por iso, a práctica e a organización de actividades deportivas colectivas propóñense cun carácter aberto, de pacto, e esixe a aceptación das diferencias e limitacións das persoas participantes e a asunción por parte de cada integrante das súas propias responsabilidades.

Esta competencia tamén relaciona o dereito que toda a cidadanía ten á saúde coa promoción da actividade física no período escolar. A inactividade física é un problema importante de saúde pública. A visión dunha mocidade sedentaria, observadora deportiva e afastada da práctica motora, con índices crecentes de obesidade e problemas de saúde realmente alarmantes establece como prioridade social a educación para a prevención de comportamentos de risco e a promoción da actividade física como base de cultivo de hábitos saudables.

A educación física contribúe á competencia cultural e artística en dous planos diferentes. O primeiro plano vén definido polo enriquecemento cultural que supón para o alumnado a práctica e o coñecemento das actividades físicas e deportivas. O segundo plano vén determinado pola observación da actividade física e deportiva como unha forma artística, como elemento plástico.

No primeiro caso, esta competencia supón apreciar, comprender e valorar as manifestacións culturais da motricidade humana, tales como os deportes, os xogos tradicionais, as actividades expresivas ou a danza, e consideralos como parte do patrimonio cultural dos pobos, algo que é necesario coñecer e preservar. Contribúese a adquirir esta competencia facilitando o acceso do alumnado á historia literaria e visual da educación física, ao coñecemento dos seus momentos máis singulares e a unha reflexión e valoración crítica sobre a súa transcendencia no contexto cultural en que teñen/tiveron lugar.

Noutro sentido, esta materia está comprometida coa adquisición dunha actitude aberta e respectuosa ante o fenómeno deportivo como espectáculo e ante as manifestacións lúdicas, deportivas e de expresión corporal propias doutras culturas, propoñendo fomentar unha visión crítica ante a violencia no deporte ou outras situacións contrarias á dignidade humana que nel se producen.

De forma xenérica, contribúe a outras tres:

- **Competencia en comunicación lingüística (CCL)**

A educación física é unha encrucillada de diversas linguaxes. Algunhas sonlle propias e outras son compartidos. A adquisición da competencia en comunicación lingüística prodúcese en educación

física de dúas formas diferentes. A primeira, do mesmo xeito que no resto das materias, ofrecendo unha variedade de intercambios comunicativos e enriquecendo a capacidade comunicativa a través das expresións e o vocabulario específico que achega.

Ademais a comunicación, como factor básico da linguaxe, está unida á área de educación física polo uso do corpo como medio para expresar todo tipo de accións ou sensacións. Co corpo transmítense ademáns, afectos, estados de ánimos, posturas, sinais... que configuran as bases da linguaxe corporal. escoitar, expoñer e dialogar estarían moi empobrecidos sen a significatividade que o corpo lles dá a estes conceptos. A comunicación xestual, a utilización de ritmos e danzas, a respiración e, en xeral, as técnicas de dominio corporal, inicialmente traballadas en primaria, e que convén continuar.

- **Competencia para aprender a aprender (CAA)**

Aprender a resolver problemas motores de forma autónoma, aplicar os coñecementos á resolución de novas situacións, é un dos grandes obxectivos da educación física. Aprender a aprender en educación física tamén implica desenvolver habilidades para o traballo en equipo en diferentes actividades deportivas e expresivas colectivas e a adquisición de aprendizaxes técnicas, estratéxicas e tácticas que sexan xeneralizables para varias actividades deportivas.

Esta competencia está vinculada directamente co desenvolvemento da autonomía e da iniciativa persoal na aula. A forma en que se realiza a interacción nela e as metodoloxías de traballo empregadas no desenvolvemento das sesións van condicionar o desenvolvemento desta competencia. A educación física axuda á consecución da competencia para aprender a aprender ao ofrecer recursos para a planificación de determinadas actividades físicas a partir dun proceso de experimentación. Unha educación física e deportiva sobre a base de situacións-problema, discusións polémicas, obradoiros, debates... pode contribuír a que o alumnado sexa capaz de regular a súa propia aprendizaxe da actividade física e á vez estruturar e organizar a práctica no seu tempo libre. Para iso deberán realizarse actividades que, polo seu contido, propicien a resolución de problemas, organizar situacións en que se revelen contradicións, buscar solucións posibles ante as actividades cooperativas ou de competición, individuais ou grupais presentados, e xulgar o proceso e o seu resultado final.

- **Competencia de sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)**

A educación física promove de forma singular a consecución da autonomía e iniciativa persoal das alumnas e dos alumnos. As bases da identidade persoal edifícanse a partir de dous dos aspectos reguladores do ser humano, o corpo e o movemento. A forma de interaccionar con outras persoas e co medio realízase a partir da diferenciada motricidade de cada quen. E é aí, na disposición persoal para a acción, onde se afirma a súa base identitaria.

O ensino das diferentes propostas motoras, dos xogos e deportes, das actividades no medio natural ou do desenvolvemento da condición física e a expresión corporal oriéntanse cara á formación dun ser autónomo capaz de anticipar, percibir, decidir, relacionar, executar e reflexionar sobre as súas actuacións e de transferir o traballo na aula a outros espazos persoais de recreación e tempo libre.

Estas propostas, que fomentan a autonomía e a iniciativa persoal, oriéntanse en educación física, basicamente, desde tres campos: desde a forma de producirse a interacción entre o profesorado e o alumnado, desde a metodoloxía de traballo na aula e desde as esixencias e os retos da propia actividade. A interacción na aula fai referencia ao clima existente, á cooperación e participación das

alumnas e dos alumnos nas propostas que se desenvolven na aula e fóra dela. Neste espectro inclúense formulacións de autoxestión ou coxestión das propias sesións de educación física ou da organización de propostas complementarias como xornadas deportivas, eventos singulares ou programacións específicas.

As metodoloxías seleccionadas condicionan o nivel de autonomía do alumnado. A metodoloxía debe ser utilizada en función da actividade e das características das persoas destinatarias. Con todo as propostas máis creativas, máis autónomas, máis individualizadas, máis exploratorias, promoven unha formación máis individualizada e desenvolven unha maior capacidade de iniciativa persoal.

Doutra banda, as esixencias e os retos das tarefas con certa dificultade técnica ou enfrontarse á mellora do propio nivel de condición física, implican situacións en que o alumnado debe manifestar autosuperación, perseveranza e actitude positiva; responsabilidade e honestidade na aplicación das regras e capacidade de aceptación dos diferentes niveis de condición física e de execución motriz dentro do grupo.

Ao resto das competencias contribúe de forma menor:

- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT/CD)**

A contribución da educación física á adquisición da competencia matemática é de carácter secundario e prodúcese a través do desenvolvemento de diversos contidos específicos da educación física e a partir doutros de carácter transversal. O cuantitativo no espacial, no temporal, nas distancias e traxectorias, está reflectido en moi diversos momentos e actos. O control do tempo, a toma de pulsacións, o ritmo en función da distancia, a regulación de esforzos, a ocupación espacial, son formas que se manexan habitualmente en educación física, ben polo coñecemento regulamentario, ben polas esixencias da propia práctica.

4 - Obxectivos xerais de etapa

Co novo currículo non existen os obxectivos da materia. Os obxectivos de etapa serían os seguintes:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

5 - Contidos e criterios de avaliación

Os contidos preséntanse distribuídos en catro grandes bloques:

- Bloque 1: Contidos comúns.
- Bloque 2: Actividades físicas artístico-expresivas.
- Bloque 3: Actividade física e saúde.
- Bloque 4: Os xogos e as actividades deportivas.

5.1 - 2º ESO

Obx	Contidos	Criterios de avaliación
b m g	B1.1. Fases de activación e recuperación na práctica da actividade física de carácter xeral e específica, en función da actividade que se pretenda realizar. B1.2. Selección e execución de xogos e exercicios apropiados para cada fase da sesión.	B1.1. Recoñecer e aplicar actividades propias de cada fase da sesión de actividade física, en relación coas súas características.
m n a b c d l g	B1.3. Respecto e aceptación das regras das actividades, os xogos e os deportes practicados. B1.4. Papeis e estereotipos nas actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, como fenómeno social e cultural. B1.5. Aceptación do propio nivel de execución e o das demais persoas, e disposición positiva cara á súa mellora.	B1.2. Recoñecer as posibilidades das actividades físico-deportivas e artístico-expresivas como formas de inclusión social, facilitando a eliminación de obstáculos á participación doutras persoas independentemente das súas características, colaborando nelas e aceptando as súas achegas.
m a c d g l ñ	B1.6. Posibilidades do contorno próximo como lugar de práctica de actividades físico deportivas e recreativas. B1.7. Aceptación e respecto das normas para a conservación do medio urbano e natural. B.1.8. Actividade física como elemento base dos estilos de vida saudable. B1.9. Estereotipos corporais na sociedade actual e a súa relación coa saúde	B1.3. Recoñecer as posibilidades que ofrecen as actividades físico-deportivas como formas de lecer activo e de utilización responsable do contorno.

m n g	B1.10. Prevención de riscos nas actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, baseada na análise previa das características destas. B1.11. Protocolo básico de actuación (PAS) nos primeiros auxilios. B1.12. Emprego responsable do material e do equipamento deportivo	B1.4. Controlar as dificultades e os riscos durante a súa participación en actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, analizando as características destas e as interaccións motoras que levan consigo, e adoptando medidas preventivas e de seguridade no seu desenvolvemento.
h i g e b m ñ o	B1.13. Tecnoloxías da información e da comunicación para procurar, analizar e seleccionar información relacionada coa actividade física e a saúde. B1.14. Elaboración e exposición argumentada de documentos no soporte máis axeitado.	B1.5. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de aprendizaxe, para procurar, analizar e seleccionar información salientable, elaborando documentos propios, e facendo exposicións e argumentacións destes.
n m b g l d ñ	B2.1. Experimentación de actividades artístico-expresivas utilizando técnicas de expresión corporal, combinando espazo, tempo e intensidade. B2.2. Creatividade e improvisación nas actividades artístico-expresivas de xeito individual. B2.3. Realización de bailes e danzas sinxelas de carácter recreativo e popular.	B2.1. Interpretar e producir accións motoras con finalidades artístico-expresivas, utilizando técnicas de expresión corporal e outros recursos.
m f g	B3.1 Condición física. Capacidades físicas e coordinativas nas actividades físico deportivas e artístico-expresivas, e a súa vinculación cos sistemas do organismo. B3.2. Efectos sobre a saúde da actividade física e a alimentación. B3.3. Capacidade de adaptación do organismo ante a actividade física e a práctica deportiva. B3.4. Control da intensidade do esforzo a través da frecuencia cardíaca. B3.5. Procedementos para a avaliación dos factores da condición física relacionados coa saúde. B3.6. A actividade física e o seu efecto sobre a saúde. Criterios de selección de actividades para a realización dun plan de mellora da saúde.	B3.1. Recoñecer os factores básicos que interveñen na acción motora e os mecanismos de control da intensidade da actividade física, e aplicarlos á propia práctica, en relación coa saúde e a alimentación.
m g f b	B3.7. Métodos básicos de adestramento para a mellora das capacidades físicas básicas relacionadas coa saúde. B3.8. Avaliación da condición física saudable e realización de actividades para a mellora desta, tendo en conta as súas características individuais. B3.9. Ergonomía e hixiene postural na práctica de actividades físicas B3.10 Actividade física habitual e outros hábitos de vida saudables, e o seu efecto sobre a calidade de vida.	B3.2. Desenvolver as capacidades físicas máis salientables desde a perspectiva da súa saúde de acordo coas posibilidades persoais e dentro das marxes da saúde, amosando unha actitude de autoexigencia no seu esforzo.
a b g m	B4.1. Execución e avaliación de habilidades motrices vinculadas ás accións deportivas, respectando os regulamentos específicos. B4.2. Práctica de actividades e xogos para a aprendizaxe dos deportes individuais. B4.3. Adquisición de técnicas de progresión e orientación no medio natural, a súa aplicación en diferentes contornos.	B4.1. Resolver situacións motoras individuais aplicando os fundamentos técnicos e as habilidades específicas, das actividades físico-deportivas propostas, en condicións adaptadas.
a b d g m	B4.4. Execución de habilidades motrices técnico-tácticas facilitadas vinculadas aos deportes colectivos en distintas situacións, respectando os regulamentos específicos. B4.5. Práctica de actividades e xogos para a aprendizaxe dos deportes colectivos.	B4.2. Resolver situacións motoras de oposición, colaboración ou colaboración-oposición facilitadas, utilizando as estratexias máis axeitadas en función dos estímulos máis relevantes

5.2 - 4º ESO

Obx	Contidos	Criterios de avaliación
b g m	B1.1. Deseña e realiza as fases de activación e recuperación, logo da análise da actividade física que se vaia realizar. B1.2. Fases de activación e recuperación como medio de prevención de lesións.	B1.1. Deseñar e realizar as fases de activación e recuperación na práctica de actividade física considerando a intensidade dos esforzos.
a b c d g m	B1.3. Planificación e organización de eventos e campionatos nos que se utilicen sistemas que potencien as actitudes, os valores e o respecto das normas, asumindo diferentes papeis e funcións.	B1.2. Colaborar na planificación e na organización de eventos, campionatos ou torneos deportivos, prevendo os medios e as actuacións necesarias para a súa celebración e relacionando as súas funcións coas do resto de implicados/as.
a b c d e g m ñ	B1.4. Valoración das actividades físicas, deportivas e tradicionais na sociedade actual, destacando os comportamentos axeitados tanto desde o papel de participante como desde o de espectador/a.	B1.3. Analizar criticamente o fenómeno deportivo discriminando os aspectos culturais, educativos, integradores e saudables dos que fomentan a violencia, a discriminación ou a competitividade mal entendida.
a b g	B1.5. Primeiras actuacións ante as lesións máis comúns que poden manifestarse na práctica deportiva. B1.6. Protocolos básicos de primeiros auxilios.	B1.4. Asumir a responsabilidade da propia seguridade na práctica de actividade física, tendo en conta os

m	B1.7. Medidas preventivas sobre os riscos ou as lesións na realización de actividades físico-deportivas. B1.8. Manexo e utilización do material e do equipamento deportivo.	factores inherentes á actividade e prevendo as consecuencias que poidan ter as actuacións pouco coidadosas sobre a seguridade das persoas participantes.
a b c d g m	B1.9. Aceptación das normas sociais e democráticas que rexen nun traballo en equipo. B1.10. Técnicas de traballo en equipo. B1.11. Técnicas de traballo colaborativo. B1.12. Xogo limpo como actitude social responsable.	B1.5. Demostrar actitudes persoais inherentes ao traballo en equipo, superando as inseguridades e apoiando as demais persoas ante a resolución de situacións descoñecidas.
b e g h i m ñ o	B1.13. Tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de aprendizaxe para procurar, seleccionar e valorar informacións relacionadas coas actividades físico-deportivas e as relacionadas coa saúde.	B1.6. Utilizar eficazmente as tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de aprendizaxe, para procurar, seleccionar e valorar informacións relacionadas cos contidos do curso, comunicando os resultados e as conclusións no soporte máis adecuado.
b d g l m n ñ	B2.1. Creación de composicións artístico-expresivas individuais ou colectivas, con ou sen apoio dunha estrutura musical, incluíndo os elementos para a súa sistematización: espazo, tempo e intensidade.	B2.1. Compor e presentar montaxes individuais ou colectivas, seleccionando e axustando os elementos da motricidade expresiva.
b f g h m	B3.1. Efectos negativos que determinados hábitos de vida e consumo teñen sobre a condición física e a saúde. B3.2. Actividade física e saúde. B3.3. Realización de exercicios para a consecución dunha óptima hixiene postural. B3.4. Alimentación: repercusión na saúde e na actividade física.	B3.1. Argumentar a relación entre os hábitos de vida e os seus efectos sobre a condición física, aplicando os coñecementos sobre actividade física e saúde.
b g m	B3.5. Valoración e toma de conciencia da propia condición física e da predisposición a melloralala. B3.6. Elaboración e posta en práctica dun plano de traballo que integre as capacidades físicas relacionadas coa saúde. B3.7. Valoración e aplicación de técnicas e métodos de relaxación e respiración de xeito autónomo, co fin de mellorar as condicións de saúde e calidade de vida. B3.8. Métodos de avaliación da condición física en relación coa saúde.	B3.2. Mellorar ou manter os factores da condición física, practicando actividades físico-deportivas adecuadas ao seu nivel e identificando as adaptacións orgánicas e a súa relación coa saúde.
a b g m	B4.1. Traballo dos fundamentos técnicos das actividades físico-deportivas propostas, tendo en consideración diversos condicionantes xerados polos compañeiros e as compañeiras, as persoas adversarias, os regulamentos e o contorno da práctica.	B4.1. Resolver situacións motrices aplicando fundamentos técnicos nas actividades físico-deportivas propostas, con eficacia e precisión.
a b c d g m	B4.2. Traballo das situacións motrices de oposición, colaboración ou colaboración-oposición propostas, tendo en consideración diversos condicionantes xerados polos compañeiros e as compañeiras, as persoas adversarias, os regulamentos e o contorno da práctica. B4.3. Coñecemento e práctica de xogos e de deportes tradicionais de Galicia e da propia zona, así como do seu regulamento. Procura de información sobre variacións locais.	B4.2. Resolver situacións motrices de oposición, colaboración ou colaboración-oposición nas actividades físico deportivas propostas, tomando a decisión máis eficaz en función dos obxectivos.
f g m	B4.4. Relación entre a actividade física, a saúde e o medio natural. B4.5. Toma de conciencia do impacto que teñen algunhas actividades físico-deportivas no medio natural. B4.6. Realización de actividades deportivas e/ou recreativas, preferentemente desenvolvidas no medio natural	B4.3. Recoñecer o impacto ambiental, económico e social das actividades físicas e deportivas, reflexionando sobre a súa repercusión na forma de vida no contorno.

6 - Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable: temporalización, grao mínimo de consecución, procedementos e instrumentos.

6.1 - 2º ESO

En cada unidade didáctica empregaranse os seguintes procedementos e instrumentos de avaliación:

- Plantilla de observación e caderno do docente.
- Proba física
- Proba oral/escrita ou un traballo individual/grupal.

1º trimestre	2º trimestre	3º trimestre
<ul style="list-style-type: none"> • Condición física e saúde. Probas de condición física. • Capacidades físicas básicas. Medición da resistencia, forza, velocidade, flexibilidade. • Deportes de adversario. Bádminton nivel II. 	<ul style="list-style-type: none"> • Floorball • Patinaxe. Iniciación ás actividades con patín. • Atletismo. Saltos e carreiras. Salto de altura. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adestramento e mellora da condición física empregando combas, balóns medicinais. • Deportes colectivos. Baloncesto. Volei

2º ESO - 1ª avaliación

2º ESO TEMPORALIZACIÓN 1ª AVALIACIÓN		CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						ELEMENTOS TRANSVERSAIS							
Competencias Clave	Estándares de Aprendizaxe Avaliables	Grao mínimo de consecución %	Peso	Instrumentos %				CL	EOE	CA	TIC	EM	EC	PV	EV
				100	Obs	PF	POPE								
CSC CMCCT	U1. 2º-EFB1.1.1 Recoñece a estruturadunha sesión de actividade física coa intensidade dos esforzos realizados.	60	5	50		50									
CSC CAA	U1. 2º-EFB1.1.2 Prepara e realiza quecementos e fases finais da sesión, de xeito básico, tendo en conta os contidos que se vaian realizar.	60	10	50	50										

CSC	U1. 2º-EFB1.1.3. Prepara e pon en práctica actividades para a mellora das habilidades motoras en función das propias dificultades, baixo a dirección do/da docente	60	10	50	50												
CMCCT	U1. 2º- EFB3.1.2. Relaciona diferentes tipos de actividade física e alimentación co seu impacto na saúde.	60	5	50	50												
CSC	U2. 2º-EFB1.3.1. Coñece as posibilidades que ofrece o contorno para a realización de actividades físico-deportivas axeitadas a súa saúde.	60	5	50	50												
CMCCT	U2. 2º- EFB3.1.3. Relaciona as adaptacións orgánicas principais coa actividade física sistemática, así como coa saúde e os riscos e as contraindicacións da práctica deportiva.	60	5	50	50												
CMCCT	U2. 2º- EFB3.1.4. Adapta a intensidade do esforzo controlando a frecuencia cardíaca correspondente ás marxes de mellora dos principais factores da condición física.	60	10	50	50												
CAA	U2. 2º-EFB3.2.1. Participa activamente na mellora das capacidades físicas básicas desde un enfoque saudable, utilizando os métodos básicos para o seu desenvolvemento.	60	10	50	50												
CAA CSIEE	U3. 2º-EFB4.2.1. Adapta os fundamentos técnicos e tácticos para obter vantaxes na práctica das actividades físico-deportivas de oposición ou de colaboración-oposición facilitadas.	60	10	50	50												
CAA CSIEE	U3. 2º-EFB4.2.2. Describe simplificada e pon en práctica de xeito autónomo aspectos de organización de ataque e de defensa nas actividades físico-deportivas de oposición ou de colaboración-oposición facilitadas.	60	10	50	50												
CAA CSIEE	U3. 2º- EFB4.2.3. Discrimina os estímulos que cómpre ter en conta na toma de decisións nas situacións de colaboración, oposición e colaboración-oposición facilitadas, para obter vantaxes ou cumprir o obxectivo da acción.	60	10	50	50												
CAA CSIEE	U3. 2º- EFB4.2.4. Reflexiona sobre as situacións facilitadas resoltas valorando a oportunidade das solucións achegadas e a súa aplicabilidade a situacións similares.	60	10	50	50												

2º ESO - 2ª avaliación

2º ESO TEMPORALIZACIÓN 2ª AVALIACIÓN		CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						ELEMENTOS TRANSVERSAIS								
Competencias Clave	Estándares de Aprendizaxe Avaliables	Grao mínimo de consecución %	Peso		Instrumentos %				CL	EOE	CA	TIC	EM	EC	PV	EV
			100	Obs	PF	POPE	TI TG									
CSIEE CSC	U4. 2º-EFB1.4.1. Identifica as características das actividades físico-deportivas e artístico-expresivas propostas que poidan supor un elemento de risco para si mesmo/a ou para as demais persoas.	60	10	50		50										
CSIEE	U4. 2º- EFB1.4.2. Describe e pon en práctica os protocolos para activar os servizos de emerxencia e de protección do contorno.	60	5	50	50											
CSIEE	U4. 2º- EFB1.4.3. Adopta as medidas preventivas e de seguridade propias das actividades desenvolvidas durante o ciclo, tendo especial coidado con aquelas que se realizan nun contorno non estable.	60	5	50	50											
CMCCT	U4. 2º- EFB3.1.1. Analiza de xeito básico a implicación das capacidades físicas e as coordinativas nas actividades físico-deportivas e artístico-expresivas traballadas no ciclo.	60	10	50		50										
CCEC	U5. 2º- EFB2.1.1. Utiliza técnicas corporais básicas, de forma creativa, combinando espazo, tempo e intensidade.	60	2,5	50	50											
CCEC	U5. 2º-EFB2.1.2. Crea e pon en práctica unha secuencia de movementos corporais axustados a un ritmo prefixado de baixa dificultade.	60	2,5	50	50											
CCEC	U5. 2º-EFB2.1.3. Colabora no deseño e na realización de bailes e danzas sinxelas, adaptando a súa execución á dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	60	2,5	50	50											
CCEC	U5. 2º- EFB2.1.4. Realiza improvisacións de xeito individual como medio de comunicación espontánea.	60	2,5	50	50											

CAA CSIEE	U6. 2º- EFB3.2.3. Aplica os fundamentos de hixiene postural na práctica das actividades físicas como medio de prevención de lesións.	60	5	50	50												
CAA	U6. 2º- EFB3.2.4. Analiza a importancia da práctica habitual de actividade física para a mellora da propia condición física saudable, relacionando o efecto desta práctica coa mellora da calidade de vida.	60	5	50	50												
CAA CSIEE	U6. 2º- EFB4.1.1. Aplica os aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas adaptadas, respectando as regras e as normas establecidas.	60	5	50	50												
CAA CSIEE	U6. 2º-EFB4.1.3. Describe a forma de realizar os movementos implicados nos modelos técnicos adaptados.	60	2,5	50	50												
CAA CSIEE	U6. 2º-EFB4.1.4. Mellora o seu nivel na execución e aplicación das accións técnicas respecto ao seu nivel de partida, amosando actitudes de esforzo e superación.	60	10	50	50												
CAA CSIEE	U6. 2º- EFB4.1.5. Explica e pon en práctica técnicas de progresión nos contornos non estables e técnicas básicas de orientación, regulando o esforzo en función das súas posibilidades.	60	2,5	50	50												

2º ESO - 3ª avaliación

2º ESO TEMPORALIZACIÓN 3ª AVALIACIÓN		CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						ELEMENTOS TRANSVERSAIS									
Competencias Clave	Estándares de Aprendizaxe Avaliables	Grao mínimo de consecución %	Peso	Instrumentos %				CL	EOE	CA	TIC	EM	EC	PV	EV		
				100	Obs	PF	POPE									TI TG	
CD CCL	U7. 2º- EFB1.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para elaborar documentos dixitais propios adecuados á súa idade (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, etc.), como resultado do proceso de procura, análise e selección de información salientable.	60	2,5			50	50										
CAA CCL	U7. 2º- EFB1.5.2. Expón e defende traballos elaborados sinxelos sobre temas viventes no contexto social, relacionados coa actividade física ou a corporalidade, utilizando recursos tecnolóxicos.	60	2,5			50	50										

CMCCT	U7. 2º- EFB3.1.5. Aplica con axuda procedementos para autoavaliar os factores da condición física.	60	5		50		50									
CMCCT CSC	U7. 2º- EFB3.1.6. Identifica as características que deben ter as actividades físicas para ser consideradas saudables, adoptando unha actitude crítica fronte ás prácticas que teñen efectos negativos para a saúde.	60	5			50	50									
CAA	U7. 2º- EFB3.2.2. Alcanza niveis de condición física saudable acordos a o seu momento de desenvolvemento motor e ás súas posibilidades.	60	10	50	50											
CAA CSIEE	U7. 2º- EFB4.1.2. Autoavalia a súa execución de xeito básico con respecto ao modelo técnico formulado.	60	5		50		50									
	U8. 2º- EFB1.2.1. A moza tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a.	60	5	50	50											
	U8. 2º- EFB1.2.2. Colabora nas actividades grupais, respectando as achegas das demais persoas e as normas establecidas, e asumindo as súas responsabilidades para a consecución dos obxectivos.	60	10	50	50											
	U8. 2º- EFB1.2.3. Respecta as demais persoas dentro do labor de equipo, con independencia do nivel de destreza.	60	10	50	50											
	U8. 2º- EFB1.3.2. Respecta o contorno e valóralo como un lugar común para a realización de actividades físico-deportivas.	60	2,5	50	50											
	U8. 2º- EFB1.3.3. Analiza criticamente as actitudes e os estilos de vida relacionados co tratamento do corpo, as actividades de lecer, a actividade física e o deporte no contexto social actual.	60	2,5	50		50										

6.2 - 4º ESO

En cada unidade didáctica empregaranse os seguintes procedementos e instrumentos de avaliación:

- Plantilla de observación e caderno do docente.
- Proba física
- Proba oral/escrita ou un traballo individual/grupal.

1º trimestre	2º trimestre	3º trimestre
<ul style="list-style-type: none"> • Condición física e saúde I: Resistencia e coordinación con cordas. • Condición física e saúde II: Os estiramientos • Pinckal. • Primeiros auxilios: RCP • Nutrición: Almorzos saudables. • Minicampionato de bádminton. 	<ul style="list-style-type: none"> • Floorball • Condición física e saúde II: Tonificación. • Aeróbic. • Hábitos nocivo aspara a saúde: O tabaco 	<ul style="list-style-type: none"> • Condición física e saúde III: Nos preparamos para a carreira intercentros • Deportes colectivos: Balonmano • Actividades no medio natural: Iniciación a Orientación.

4º ESO - 1ª avaliación

Competencias Clave	4º ESO TEMPORALIZACIÓN 1ª AVALIACIÓN Estándares de Aprendizaxe Avaliables	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN							ELEMENTOS TRANSVERSAIS							
		Grao mínimo de consecución %	Peso Cualificación %	Instrumentos %					CL	EOE	CA	TIC	EM	EC	PV	EV
				PE/PO	PP	TI	TG	OA(RU)								
CSC	4º-EFB1.1.1 Analiza a actividade física principal da sesión para establecer as características que deben ter as fases de activación e de volta á calma	80	5										x			
CSC	4º-EFB1.1.2 Selecciona os exercicios ou as tarefas de activación e de volta á calma dunha sesión, atendendo á intensidade ou á dificultade das tarefas da parte principal.	80	5										x			
CSC	4º-EFB1.1.3 Realiza exercicios ou actividades nas fases inicial e final de algunha sesión, de xeito autónomo, acorde co seu nivel de competencia motriz.	80	5										x			
CSC	4º-EFB1.2.1 Asume as funcións encomendadas na organización de actividades grupais	80	5												x	
CSC	4º-EFB1.2.2 Verifica que a súa colaboración na planificación e posta en práctica de actividades grupais fose coordinada coas accións do resto das persoas implicadas.												x			
CSC	4º-EFB1.2.3 Presenta propostas creativas de utilización de materiais e de planificación para utilzalos na súa práctica de maneira autónoma.	80	2,5			50		50					x	x		
CSC	4º-EFB1.3.1 Valora as actuacións e as intervencións das persoas participantes nas actividades, recoñecendo os méritos e respectando os niveis de competencia motriz, e outras diferenzas.	80	2,5					100							x	x
CSC CCEC	4º-EFB1.3.2 Valora as actividades físicas distinguindo as achegas que cada unha ten desde o punto de vista cultural, para a satisfacción e o enriquecemento persoal, e para a relación coas demais persoas.												x	x		
CSC	4º-EFB1.3.3 Mantén unha actitude crítica cos comportamentos															

	de tabaco e de bebidas alcohólicas cos seus efectos na condición física e a saúde.	60	2,5				100							x				x
CMCCT	4º-EFB3.1.4 Valora as necesidades de alimentos e de hidratación para a realización de diferentes tipos de actividade física.	60	2,5				100											x
CMCCT	4º-EFB3.2.1 Valora o grao de implicación das capacidades físicas na realización dos tipos de actividade física.	60	5						100					x				
CMCCT	4º-EFB3.2.3 Aplica os procedementos para integrar nos programas de actividade física a mellora das capacidades físicas básicas, cunha orientación saudable e nun nivel adecuado ás súas posibilidades.	60	5				100							x				x
CMCCT	4º-EFB3.2.4 Valora a súa aptitude física nas súas dimensións anatómica, fisiolóxica e motriz, relacionándoas coa saúde.													x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.1 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de oposición, contrarrestando ou anticipándose ás accións da persoa adversaria.	60	10				100							x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.2 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de cooperación, axustando as accións motrices aos factores presentes e ás intervencións do resto de participantes.	60	10				100							x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.3 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de colaboración-oposición, intercambiando os papeis con continuidade e perseguindo o obxectivo colectivo de obter situacións vantaxosas sobre o equipo contrario.	60	5				100							x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.4 Aplica solucións variadas ante as situacións formuladas e valorar as súas posibilidades de éxito, en relación con outras situacións.	60	5				100							x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.5 Xustifica as decisións tomadas na práctica das actividades e reconece os procesos que están implicados nelas.	60	2,5				100							x				
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.6 Argumenta estratexias ou posibles solucións para resolver problemas motores, valorando as características de cada participante e os factores presentes no contorno.	60	2,5				100					x						

4º ESO - 3ª avaliación

4º ESO TEMPORALIZACIÓN 3ª AVALIACIÓN		CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN							ELEMENTOS TRANSVERSAIS							
Competencias Clave	Estándares de Aprendizaxe Avaliables	Grao mínimo de consecución %	Peso Cualificación	Instrumentos %					CL	EOE	CA	TIC	EM	EC	PV	EV
				PE/PO	PP	TI	TG	OA(RU)								
CSC	4º-EFB1.1.1 Analiza a actividade física principal da sesión para establecer as características que deben ter as fases de activación e de volta á calma	60	2,5					100					x			
CSC	4º-EFB1.1.2 Selecciona os exercicios ou as tarefas de activación e de volta á calma dunha sesión, atendendo á intensidade ou á dificultade das tarefas da parte principal.	60	2,5					100					x			
CSC	4º-EFB1.1.3 Realiza exercicios ou actividades nas fases inicial e final de algunha sesión, de xeito autónomo, acorde co seu nivel de competencia motriz.	60	2,5					100					x			
CSC	4º-EFB1.2.1 Asume as funcións encomendadas na organización de actividades grupais	60	5					100						x		
CD CCL	4º-EFB1.6.1 Procura, procesa e analiza criticamente informacións actuais sobre temáticas vinculadas á actividade física e a corporalidade, utilizando recursos tecnolóxicos.	60	20				100		x	x	x	x				
CD CCL	4º-EFB1.6.3 Comunica e comparte información e ideas nos soportes e nos contornos apropiados	60	2,5					100	x	x	x	x				
CMCCT	4º-EFB3.2.2 Practica de forma regular, sistemática e autónoma actividades físicas co fin de mellorar as condicións de saúde e calidade de vida.															x
CAA CSIEE	4º-EFB4.1.1 Axusta a realización das habilidades específicas aos requisitos técnicos nas situacións motrices individuais, preservando a súa seguridade e tendo en conta as súas propias características	60	5				100						x			
CAA CSIEE	4º-EFB4.1.2 Axusta a realización das habilidades específicas aos condicionantes xerados polos compañeiros e as compañeiras, e as persoas adversarias, nas situacións colectivas.	60	5				100							x		
CAA CSIEE	4º-EFB4.1.3 Adapta as técnicas de progresión ou desprazamento aos cambios do medio, priorizando a súa seguridade persoal e colectiva.	60	5				100							x		x
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.1 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de oposición, contrarrestando ou	60	10				100							x	x	

	anticipándose ás accións da persoa adversaria.																		
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.2 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de cooperación, axustando as accións motrices aos factores presentes e ás intervencións do resto de participan-tes.	60	10		100													x	x
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.3 Aplica de xeito oportuno e eficaz as estratexias específicas das actividades de colaboración-oposición, intercambiando os papeis con continuidade e perseguindo o obxectivo colectivo de obter situacións vantaxosas sobre o equipo contrario.	60	10		100													x	x
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.4 Aplica solucións variadas ante as situacións formuladas e valorar as súas posibilidades de éxito, en relación con outras situacións.	60	5		100													x	
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.5 Xustifica as decisións tomadas na práctica das actividades e recoñece os procesos que están implicados nelas.	60	2,5	100						x									
CAA CSIEE	4º-EFB4.2.6 Argumenta estratexias ou posibles solucións para resolver problemas motores, valorando as características de cada participante e os factores presentes no contorno.	60	2,5	100						x									
CSC CMCCT	4º-EFB4.3.1 Compara os efectos das actividades físicas e deportivas no contorno en relación coa forma de vida nel.																	x	
CSC CMCCT	4º-EFB4.3.2 Relaciona as actividades físicas na natureza coa saúde e a calidade de vida	60	5				100											x	x
CSC CMCCT	4º-EFB4.3.3 Demostra hábitos e actitudes de conservación e protección ambiental.	60	5					100										x	x

7 - Tratamento dos temas transversais

A Educación física, como o resto das áreas debe desenrolar contidos transversais, xa que son imprescindibles para la formación integral del alumno como cidadán. Se poden definir como elementos educativos básicos demandados por la sociedade. Na nosa materia, , os traballaremos a través do coñecemento dos ODS e a axenda 2030 dentro da Educación para o desenvolvemento.

7.1 - Saúde, calidade de vida e educación sexual

Este aspecto impregna boa parte dos contidos da área. Seguiremos ou tratamento dá saúde dende o coñecemento do propio corpo, os efectos dá actividade física sistemática e os beneficios que desta se derivan.

Nestas idades nas que a diferenciación de caracteres sexuais maniféstanse de forma significativa, intentaremos contribuír a que os alumnos/ás sexan conscientes dos cambios que experimentan, acéptenvos con naturalidade e saiban a influencia que poden ter no seu desenvolvemento.

• evidente que o peso dá Educación sexual e dá Educación para a saúde cae de cheo no propio currículo da área de Educación Física. Neste aspecto incide fundamentalmente o intento de conseguir no alumnado actitudes positivas fronte ás seguintes cuestións:

- A hixiene corporal na práctica de actividades físicas: hábitos relacionados coa ducha e o aseo persoal despois de realizar exercicio físico
- A hixiene postural: precaucións ao realizar tarefas da vida cotiá (levar a mochila, sentar, levantar pesos...)
- Relaxación e respiración: adquirir un bo hábito de respiración e desenvolver a capacidade de autorelaxarse en situacións física: rutinas de quentamento, normas de seguridade na realización de determinadas actividades físicas, coñecemento dos tratamentos de choque máis frecuentes ante posibles accidentes
- A valoración e toma de conciencia dá propia condición física.
- A valoración do efecto de bos hábitos sobre a condición física e a saúde en xeral.
- O respecto das normas de prevención de accidentes na práctica dá actividade física
- A valoración dos efectos dos hábitos nocivos para a condición física e a saúde, e prevención ante os mesmos.
- Coñocer os ODS relacionados coa saúde, calidade de vida e educación sexual.

7.2 - A educación para a igualdade entre os sexos

Convén reflexionar sobre se coa nosa actuación docente estamos a axudar ou non á transmisión de estereotipos sexistas. Debemos promover prácticas que teñan como común denominador o trato igualitario real entre ambos os dous sexos e que respecten e valoren as experiencias, motivacións, intereses e as características de ambos os dous grupos.

Ás diferenzas biolóxicas que existen entre os sexos non son razóns para a marxinación dun ou outro en determinadas actividades. O coñecemento mutuo que se leva a cabo nas manifestacións motoras servirá de base cara ao respecto das características de cada un. É preciso ter en conta:

- Ás experiencias previas adoitan ser distintas en alumnos e alumnas, polo que o/a profesor/a verase obrigado á compensar esas desigualdades de principio
- Nas actividades manipulativas, pola educación sexista inevitable, ás alumnas teñen menos experiencia.
- Facilitar que cada alumno/a poida atopar unha actividade significativa e satisfactoria
- Esforzarnos en eliminar a sensación de competitividade entre os dous sexos.
- Confeccionar equipos mixtos para o desenvolvemento das actividades.
- Débese ter unha especial atención a que os varóns non monopolicen algunhas pistas deportivas, considerándoas patrimonio de homes.
- En xeral, realizar todas aquelas prácticas que eliminen a discriminación.
- Coñocer os ODS relacionados coa igualdade de sexos.

7.3 - A educación do consumidor

A actividade física estase convertendo nun ben cultural de toda a comunidade social, en torno ao cal suscítanse expectativas económicas e políticas que tratan de transformalo nun ben de consumo. Hai que adoptar os nosos alumnos dunha actitude crítica cara ao consumo que nos fai adquirir moitos obxectos innecesarios e caros. Podemos orientar ao alumno/a neste proceso dá seguinte forma:

- Valoración e coidado das instalacións e material. Dar uso polivalente ao material do que dispoñamos e transmitir que non sempre o máis caro é o mellor.
- Utilización e confección de materiais alternativos como cordas, globos, periódicos, caixas, envases..., conseguindo nos alumnos actitudes favorables cara á valoración e reciclaxe destes produtos.
- Coñecemento das características esenciais da vestimenta deportiva sendo críticos á hora de elixir sen deixarse levar por modas, marcas...
- Concienciación ante o excesivo consumo de espectáculos deportivos que se produce actualmente na nosa sociedade. (principalmente TV). Aprender a facelo sen fanatismos
- Coñocer os ODS relacionados co consumo responsable.

7.4 - A educación ambiental

Nas actividades realizadas no medio natural débense desenvolver actitudes de coidado do ecosistema e de protección do mesmo. Habemos de suscitar unha actitude de participación activa na reconstrución do ecosistema. Insistindo en temas como:

- Coñecer, valorar e respectar os espazos que nos rodean, a través das actividades no medio natural.
- Contemplar ás normas básicas de protección, precaución e seguridade no desenvolvemento de actividades no medio natural.
- Valorar os recursos que brinda o medio natural para o seu gozo.
- Reciclar de materiais de escoria, autoconstrución de novos materiais para xogos con elementos naturais, reparación e reutilización de materiais estragados.
- Ser crítico coas actividades que poidan perxudicar o ecosistema (vehículos campo a través, escalada en paredes onde anidan aves, actividades en ecosistemas protexidos..)
- Tomar interese por participar en actividades que se desenvolvan no medio natural.
- Coñecer os ODS relacionados co medio ambiente

7.5 - A educación para a paz e a educación moral e cívica

A Educación Física é unha área privilexiada para promover actitudes de respecto, diálogo e participación en situacións sociais bastantes complexas. O xogo constitúe un medio insubstituíble para desenvolver relacións a través da sociomotricidade.

Nos xogos de colaboración-oposición entendemos a oposición como unha estratexia e non como unha actitude fronte aos demais. A tolerancia e a deportividade no xogo son actitudes moi favorables para a educación para a paz. Trátase o eixe da Educación para a paz unido á Educación moral e cívica cando realízanse actividades que levan a:

- Aceptar o nivel de aptitude motora dos outros.
- Respectar o ritmo de progresión, así como os logros dos compañeiros por moi insignificantes que poidan parecer.
- Controlar a agresividade en situacións de oposición e loita directa con compañeiros.
- Respectar a normativa e regulamentos dos xogos e deportes.
- Valorar a mellora persoal e a dos demais por enriba do resultado.
- Aceptar a competición cos demais como unha forma lúdica de desenvolver a actividade física deportiva, aceptando ás regras, a cooperación e a rivalidade ben entendida.
- Dispoñerse a aceptar os resultados da confrontación deportiva (aprender a gañar, aprender a perder), sen extrapolar actitudes e condutas negativas.

- Respetar os distintos roles nos xogos deportivos: xogadores, árbitros, adestradores, espectadores..., con maior consideración á figura do arbitro, colaborando co seu labor e sen cuestionar ás súas decisións.
- Desenvolver unha actitude crítica fronte a situacións de comportamento incívico que alteran a convivencia social en eventos deportivos ou culturais de masa.
- Respetar as distintas tradicións, costumes, crenzas, etc., que se poidan atopar dentro da comunidade educativa.
- Coñocer os ODS relacionados coa Paz

7.6 - A educación vial

O uso correcto das vías públicas esixe unha formación educativa. Este tema transversal hai que tratalo dende dous puntos de vista. Por un lado, ensinar os comportamentos e regras básicas dos condutores e peóns, e por outro, fomentar unha educación para a convivencia e solidariedade no ámbito urbano:

- Aprender a usar, gozar e coidar os equipamentos urbanos, medios de transporte, zonas verdes e instalacións deportivas.
- Tomar consciencia dos problemas viais e das situacións de risco que poidan presentarse (montar en bici, patinar, correr,...)
- Coñocer os ODS relacionados coa educación vial

7.7 - A educación para o lecer

Da mesma forma que a escola prepara ao alumno para o mundo laboral, tamén debe dotalo de instrumentos axeitados para un emprego construtivo do seu tempo libre e de ocio, tendo en conta que o alumno disporá de momentos de tempo libre dentro da escola (recreos) e sobre todo fóra dela:

Facilitar a organización de actividades, xogos e competicións en tempo de recreo (ligas de diversos deportes, partidas de xadrez, xogos tradicionais...).

Darlle a coñecer as posibilidades que lle ofrece o seu ámbito próximo para o desenvolvemento de actividades deportivas: instalacións, clubs, actividades municipais ...

- Mostrarlles as opcións que ofrece o seu medio natural próximo: rutas de sendeirismo, clubs de vela, piragüismo, montaña...
- Descubrir e valorar as alternativas de ocio que nos ofrece o medio urbano e optar por aquelas que nos poidan proporcionar un maior desfrute persoal: circuítos de carril bici, skate, patinaxe...

8 - Aportacións ao plan Lector e ao plan TIC

8.1 - Adaptación e contribución do dpto. ó plan lector

O plan lector céntrase na lectura como unha das competencias básicas que contribúen o desenvolvemento persoal e social do alumno.

Tendo isto en conta, dende este Departamento propóranse actividades para traballar a lectura utilizando artigos de prensa, xornalísticos, expositivos, publicitarios, etc. en soporte impreso ou electrónico relacionados cos contidos da materia; para que lean en clase ou no seu tempo libre e elaboren diferentes tipos de traballos.

8.2 - Plan de integración das TIC

O desenvolvemento continuo e crecente das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) está producindo transformacións nas formas de producir, vivir e comunicar. Estamos nunha nova Sociedade da Información e do Coñecemento, na que as TIC, están producindo transformacións na sociedade das que xa é imposible permanecer á marxe.

A implantación das TIC en todos os ámbitos da sociedade vai en aumento, de tal maneira que ninguén pode nin debe quedar á marxe das posibilidades e potencialidades que estes recursos nos ofrecen. O uso xeneralizado das TIC na educación contribúe en gran medida a conseguir a plena implantación de Sociedade da Información.

A aplicación das TIC ó traballo da aula convertese en peza cruce na educación e formación do alumno. A súa importancia social e o lugar preferente que ocupan xa na vida dos alumnos, fai que deban estar presentes nos centros educativos, de maneira que aqueles adquiran os coñecementos e habilidades necesarias para abordar con garantía de éxito a súa utilización nas contornas de aprendizaxe, familiares e de lecer.

Trátase de que o alumno acade unha competencia dixital. Esta competencia consiste en dispoñer de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información ata a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das TIC como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse.

9 - Metodoloxía

9.1 - Metodoloxía básica

A metodoloxía proposta nesta Programación Didáctica, para o desenvolvemento das distintas Unidades Didácticas, basearase nos seguintes principios fundamentais:

- A actividade construtiva do alumno.

Presentaranse os novos contidos en función dos coñecementos e experiencias previas dos alumnos, de tal forma que eles poidan establecer relacións entre os coñecementos, o que lles vai permitir a construción de aprendizaxes significativas.

- A aprendizaxe significativa do alumno.

Facilitaranse situacións nas que se poñan en práctica os coñecementos adquiridos, garantindo a funcionalidade das aprendizaxes, convertendo así a aprendizaxe en significativo.

- Funcionalidade das aprendizaxes.

Buscarase desenvolver habilidades e estratexias que permitan ao alumno "aprender a aprender", facilitando procedementos que poidan aplicarse en diferentes situacións, dotando os alumnos de maior autonomía de acción.

Por iso aplicarase unha metodoloxía activa, facendo o alumno protagonista dos seus propios procesos de aprendizaxe, en dúas fases:

- Fase directiva: na que se dotará ao alumno dunha bagaxe de coñecementos e experiencias o máis amplo posible, para que na fase posterior se atope capacitado para traballar de forma autónoma.
- Fase autónoma: na que se facilitará o traballo autónomo do alumno. Que poidan participar, de forma reflexiva e responsable en numerosos aspectos da programación, como selección de tarefas e medios a utilizar, organización de actividades, ata chegar a planificar a súa propia actividade física nas U.D. que así requíranos.

Imos potenciar e desenvolver a capacidade para tomar decisións do alumno, dotándoo da información e recursos necesarios e fomentando actitudes de responsabilidade no traballo.

9.2 - Actividades nas que nos basearemos

Ao ser esta unha materia de marcado carácter práctico, as actividades que viran en torno aos contidos procedimentais serán as de maior peso específico. Aínda que, atendendo aos tres tipos de contidos levaremos a cabo actividades que os abarquen a todos:

- Explicacións de tipo teórico nas que o profesor ou profesora explicará aos alumnos os fundamentos conceptuais en torno aos que vira cada sesión. Para nós é moi importante que os alumnos comprendan a fundamentación de cada sesión e non sexan meros repetidores dos exercicios que se propoñen. Nos contidos que se considere necesario pola súa importancia ou complexidade facilitaráselle aos alumnos apuntes ou outro tipo de material para facilitar a súa aprendizaxe.
- Continuando con o apartado anterior, os alumnos, segundo as distintas unidades didácticas, buscarán activamente información, ben sexa en xornais, libros ou en internet.
- Exercicios de tipo práctico nos que se incluírán unha gran batería de xogos e tarefas xogadas, intentando motivar o máis posible a cada alumno, así como exercicios analíticos e progresións que faciliten a aprendizaxe das técnicas motrices.
- Mini-competicións cuxo obxectivo será aplicar o aprendido en cada sesión e colaborar con os compañeiros no desenvolvemento da actividade. É importante destacar que a competición ten un alto contido educativo a condición de que o obxectivo de gañar non sexa nin o primeiro nin o único.

9.3 - Recursos e materiais didácticos

Dacordo co artigo 3.3 do Real Decreto 132/2010 polo que se establecen os requisitos mínimos dos centros que imparten ensino secundario, nas clases de EF, os principais recursos e materiais que utilizaremos no área de Educación Física son:

- RECURSOS HUMANOS:
 - O alumno/a e a súa experiencia (motricidade, expresión, creatividade).
 - O profesor e as súas explicacións e / ou exemplificacións.
- INSTALACIÓNS:
 - O aula.
 - O pavillón
 - Unha pista polideportiva ao aire libre có só en moi malas condicións.
 - Os espazos abertos do recinto escolar.
 - Outros espazos próximos: A contorna onde se atopa o centro e o propio pobo.
- MATERIAL DIDÁCTICO:
 - Convencional:

- Apuntes e fichas elaborados polos profesores do departamento.
- Pósters ilustrativos realizados polos profesores.
- Material deportivo diverso especificado no inventario de material do departamento.
- Non convencional:
 - Material específico de deportes alternativos, expresión corporal e actividades na natureza.
 - Materiais reciclados e autoconstruídos polos propios alumnos.
 - Material audiovisual: Equipo de música.

É importante mencionar a normativa para o coidado e conservación de este material.

As **normas básicas** son:

- Non tocar o material sen permiso do profesor.
- Utilizar calzado e atuendo deportivo.
- Non comer dentro das instalacións.
- Recoller o material e colocalo no mesmo orden e ubicación no que se encontraba.
- Usar adecuadamente o material, acorde coas instrucións do profesor.
- Non tirar papeis, ni desperdicios
- Utilizar adecuadamente os vestuarios e o resto da instalación.

9.4 - Estrutura das sesións

Debido á propia natureza da materia, as nosas sesións han de lograr que os alumnos asimilen os contidos propostos ao mesmo tempo que realicen unha práctica física correcta. Así pois, respectando o anterior, a estrutura básica das sesións será a seguinte:

- Explicación teórica por parte do profesor ou profesora: nesta parte indícanse os obxectivos pretendidos para a sesión e explícanse os contidos conceptuais pertinentes.
- Quecemento: Posta a punto para a realización do exercicio físico tendo en conta a actividade posterior que se levará a cabo.
- Parte principal: Parte da sesión na que se traballa de forma máis intensa e buscando o logro dos obxectivos propostos.
- Volta á calma: Nesta parte báixase a intensidade da sesión e apróveitase tamén para comentar o desenvolvemento da mesma e ata aclarar cuestións que os alumnos estimen oportunas.
- Hixiene: Aseo persoal básico e cambio de roupa (polo menos da camiseta), logo da práctica.

9.5 - Alumnos con necesidades específicas de apoio educativos

Dentro deste apartado, que é fundamental prever aínda que non se saiba de antemán se imos ter alumnos con estas características ou que tipo de necesidades terán, o noso departamento aposta por dúas liñas básicas de actuación:

- Alumnos con dificultades motrices e/ou sensoriais: O Departamento de Educación Física, previo informe médico e se é o caso do Departamento de Orientación, valorará cada caso e realizará unha programación axustada ás necesidades de cada alumno. Nos casos nos que se precise, si é posible, o PT ou cuidador virá a clase cos nenos na integración nos grupos de referencia.
- Alumnos con problemas na asimilación dos diversos contidos: Previo informe do Departamento de Orientación e seguindo as directrices que este estime adecuadas realizarase as adaptacións metodolóxicas acorde as necesidades destes alumno ou alumna.

9.6 –Normativa de asistencia e participación do alumnado

O pouco tempo e o carácter altamente práctico da materia lévanos a considerar a asistencia e a práctica do alumnado como básica, posto que hai moitos estándares que fan referencia á participación do alumnado. Por ello, **o traballo diario será unha porcentaxe alta da nota.**

ALUMNOS QUE NON REALIZAN A PRÁCTICA:

É relativamente frecuente atoparnos con alumnos que, por diversas circunstancias non poden realizar a parte práctica da sesión. Obviamente, isto non os dispensa de asistir ás sesións e participar nas actividades que poidan. Os alumnos con enfermidade ou lesión que asistan a clase pero non poidan realizar a práctica deberán entregar o xustificante por escrito do seu pai/nai ou titor no mesmo día, se fose algo previsible, ou no prazo dunha semana, no caso de tratarse de circunstancias xurdidas ese día. Ata ese momento considerarase a falta de práctica sen xustificar. Aceptaranse estes xustificantes paternos para unha semana, a partir dese tempo deberá ser un médico o que certifique o seu estado, o tempo aproximado que deberá permanecer sen exercitarse e no caso de ser posible que recomendase algunhas tarefas de recuperación, rehabilitación a realizar en clase.

No Departamento de Educación Física cremos que é necesario que estes alumnos sexan parte activa das clases e non meros observadores. Así pois, estimamos conveniente que aproveiten as sesións do mesmo xeito que os demais aínda que sexa dunha forma diferente. Para iso estes alumnos deberán anotar nunha folla (modelo “Ficha de sesión para lesionados”, que axuntamos no anexo I) o que sucede en cada sesión, indicando os contidos conceptuais que se explican e as tarefas que se levan a cabo. O cubrir una filla sobre algún aspecto teórico sobre os contidos que estean a traballar seus compañeiros.

Se a enfermidade ou lesión ten unha duración superior a 2 semanas (4 horas), deberase adaptar o sistema de avaliación e cualificación do alumno.

9.7 - Normativa básica de equipamento persoal do alumnado

Neste aspecto, establécense unhas normas con o obxectivo de desenvolver e favorecer a hixiene individual e colectiva, e coidar a seguridade do alumnado na práctica da actividade física:

- Camiseta deportiva.
- Pantalón curto de deporte e/ou de chándal longo e/ou malla deportiva.
- Calcetíns de deporte.
- Calzado deportivo: non se permiten calzado frouxo ou mal atado por cuestións estéticas, todo iso para evitar lesións nos pés e nocellos e evitar accidentes. A limpeza de adóitelas do calzado ao entrar na instalación será esixida por cuestións de hixiene e seguridade.
- Non se permitirá o uso de pezas que non sexan deportivas (camisas, pantalóns vaqueiros ou de tea, cazadoras) que poidan limitar os movementos, causas lesións (rozamentos, falta de circulación) ou minguar a hixiene (non absorción da suor).
- Pelo recollido para que non moleste na práctica.
- Poderase recomendar ao alumnado a utilización de vestimenta específica no desenvolvemento dos temas relacionados con a expresión corporal ou as actividades na natureza.
- Por medidas de hixiene persoal e colectiva, o alumnado deberá asearse logo da práctica. Esixirase o aseo básico e o cambio da camiseta, e recomendarase o resto.
- Non se permitirá mascar chicle durante as clases por cuestión de seguridade.
- Así mesmo, o profesor ou profesora valorará se certos complementos de moda, tipo pearcings, aneis, pendentes, etc., que sexan visibles, poden supoñer un perigo para o alumno/a e/ou compañeiros. Nese caso, os seus usuarios terán que retiralos.
- Considerarase “falta de material” cando se incumpra parcial ou totalmente o exposto nos puntos anteriores. Por suposto non practicará a sesión, supoñendo polo tanto “falta de práctica” sen posibilidade de ser xustificada.

10 - Avaliación, calificación e promoción

A conclusión de cada proceso de ensinanza/aprendizaxe leva implícita unha valoración de tipo numérica que aparece nos boletíns ó remate de cada trimestre e curso. Esta cualificación xurdirá dos procedementos e instrumentos de avaliación . Dos criterios de avaliación prescriptivos xorden os estándares de aprendizaxe. Ditos estándares serán a base da que obteremos a nota final das unidades didácticas de cada trimestre.

Os estándares avaliados a través de probas físicas tendrán un 50% de peso sobre a valoración final da avaliación; os estándares avaliados a través de traballos ou probas teóricas un 20% e os estándares avaliados a través de plantillas de observación sobre o traballo diario un 30%.

A cualificación do final de cada trimestre será o resultado da suma do peso de cada unidade didáctica na nota final. É necesario para aprobar a materia obter polo menos un 5 na nota do trimestre. Non está permitido utilizar axudas externas para a realización das probas escritas, ben mediante apoio material (libros ou apuntes), tecnolóxico (móvil) ou ben mediante a comunicación con outros compañeiros. Nestes casos anularase dita proba escrita.

Para poder corrixir os traballos ou probas escritas o alumnado deberá ter unha expresión lexible.

Se a cualificación obtida nun trimestre é inferior a 5, a avaliación considerarase non superada. Dado que a cualificación trimestral corresponde a unha ponderación conxunta de todos os instrumentos de avaliación, o suspenso afectará a todo o contido do trimestre e en ningún caso a unha soa das partes.

Un alumno cunha avaliación suspensa que presentou as actividades de recuperación correctamente obterá a súa nota da media aritmética de cada avaliación en xuño.

A cualificación do final de curso, será a media aritmética dos tres trimestres de que consta o curso escolar, polo que a nota da última avaliación non ten porque corresponder coa nota final.

Un alumno que aprobe todas as avaliacións nunca poderá obter unha cualificación inferior á súa media aritmética.

O alumnado poderá ter acceso excepcionalmente a unha proba de recuperación en xuño. Nesta excepción, terase en conta o historial do alumnado: enfermidade, lesión, situación familiar. E tamén a súa traxectoria durante todo o curso: o resultado das diferentes probas ou actividades e as observacións do profesor dentro da aula.

O alumnado que presenten algún tipo de lesión ou incapacidade que lle imposibilite seguir o normal desenrolo das sesións, e que só participen, por estas ou outras causas (faltas de asistencia), en menos do 80% das sesións prácticas das unidade didácticas, recibirán a súa cualificación en base a outra ponderación dos procedementos de avaliación. Así ó non participar nas sesións a porcentaxe de observación non contará para a nota e repartirase entre os outros instrumentos O mesmo ocorrerá no caso de ter unha lesión: a nota repartirase entre os traballos e a proba escrita.

Para os alumnos con dúas ou máis avaliacións suspensas que presentaron correctamente as actividades de recuperación, o departamento establecerá unha proba individualizada (teórica e/ou práctica).

Os alumnos coa Educación Física pendente de cursos anteriores:

- Presentar correctamente o seu programa de reforzo para a recuperación da asignatura levado a cabo polo seu profesor de aula

- Aqueles alumnos que no realicen o programa de reforzo, deberán presentarse a unha proba individualizada nas datas e prazos especificados pola xefatura do centro para a avaliación de pendentos en maio.
- Valorarase a marcha do alumnado nas unidades didácticas. Xa que os estándares de aprendizaxe son similares e mesmo ampliados dun curso para outro, se o alumno/a supera os estándares do curso actual, poderá ter aprobada a materia.

Situación dos lesionados: os alumnos imposibilitados para realizar a clase práctica ordinaria, completarán a súa formación de diferentes xeitos:

- Realización de fichas sobre a clase: descrición de xogos, xestos, formulación de preguntas, resolución de preguntas...
- Manipulación dos medios dixitais: vídeo, fotografía, etc. para rexistrar xestos ou actividades na aula
- Deseño de un documento sobre o tema tratado (presentación)

10.1 - Procedementos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica

- Análise dos resultados obtidos por los alumnos.
- Revisión dos obxectivos formulados para o trimestre comparándoos cos obtidos.
- Dificultades atopadas no desenvolvemento da programación.
- Detección para a súa modificación dos aspectos metodolóxicos cos que no se han obtido os resultados axeitados

Indicadores:

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Assignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º Bach.].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

Observacións:

10.2 - Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

Indicadores de logro do proceso de ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Aválíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

10.3 - Avaliación inicial

Co gallo de avaliar o nivel inicial do alumnado en cada un dos grupos e niveles o profesorado botará man de diferentes instrumentos de avaliación nas primeiras catro sesións do curso:

- Xogos cooperativos, probas prácticas, tests de aptitude/condición física e/ou observación directa.
- Cuestionarios, preguntas na clase, etc.
- Observación directa na aula da práctica da aplicación dos estándares respecto aos compañeiros e o cumprimento das normas.

11 - Proposta de actividades complementarias e extraescolares

O Departamento de Educación Física realizará as seguintes actividades

ACTIVIDADE	CURSOS	TRIMESTRE
Participación en XOGADE	TODOS	A determinar pola Consellería
RECREOS ACTIVOS, os martes e venres no pavillón.	TODOS	TODOS
CARREIRA INTERCENTROS	TODOS	3º
PATINAXE SOBRE XEO	2ºESO	1º
TALLER DE AUTODEFENSA a realizar arredor do 25 de novembro, DÍA DA VIOLENCIA DE XÉNERO	4ºESO	1º
RCP e PRIMEIROS AUXILIOS Impartido polo profesorado de EF ou persoal especializado de protección civil ou corpo de bombeiros	4ºESO	A determinar según disponibilidad dos monecos no CRP.
MULTIACTIVIDADE FISICA práctica real nun ximnasio da U.D. de Fitness e tonificación desenvolvida ao longo do segundo trimestre.	4º ESO	2º
ACTIVIDADE NO MEDIO NATURAL: Surf na Lanzada u outra actividade a determinar	2ºESO 4º ESO	3º

12 - Anexos

12.1 - Modelo de fichas de seguimento de estándares a través da observación da práctica diaria

Seguimento 20XX/20XX	ABRL				MAIO						XUÑO									
1º	18	21	25	28	2	5	9	12	16	19	23	26	30	2	6	9	13	16	23	
apelidos, nome																				
apelidos, nome																				
apelidos, nome																				
apelidos, nome																				
apelidos, nome																				

C Camiseta

CH Chandal

Estándares
aplicados:

NC Non realiza
clase

NT Non traballa

C (1.1.3) CH, NC, NT (1.2.2, 2.1.2, 2.1.3, 3.1.2, 3.2.1, 3.2.3, 4.1.1, 4.1.3)

F Falta de
asistencia

P- (1.4.1, 3.2.3) C-(1.2.1, 1.2.2, 1.2.3) M- (1.3.2)

P- C- M- Non atender/respectar ao profesor/compañeiros/espazo e material

12.2 - Modelo de ficha de toma de datos da sesión

Modelo da ficha de toma de datos da sesión, a cubrir por todos aqueles alumnos que NON REALICEN A PARTE PRÁCTICA nas sesións de Educación Física

ALUMNOS/AS QUE NON REALIZAN PARTE PRÁCTICA	FICHA DA SESIÓN
Nome e apelidos:	Curso:
Motivo polo que non realizas a práctica:	Data:
PARTE TEÓRICA (Indica qué explica o profesor/a):	
PARTE PRÁCTICA (Indica e describe as tarefas correspondentes ao quecemento, parte principal e volta á calma)	

En Cambados a 25 de setembro do 2022

Beatriz Sampedro
Roberto Faya